

TÜBİTAK 1001 (COVID-19 Çağrısı) kapsamında desteklenen

"Aday Öğretmenlerin Meslekî ve Psiko-sosyal Gelişimlerini Desteklemeye Yönelik Kısa Süreli Bir Elektronik Mentorluk Programının Planlanması, Uygulanması ve Değerlendirilmesi"

başlıklı projeye ait mentorluk programıdır.

Proje Yürütücüsü ve Program Koordinatörü
Dr. Öğr. Üyesi Sakine ÖNGÖZ
songoz@trabzon.edu.tr

Programın Amacı ve Hedefleri

Aday Öğretmen E-mentorluk Programı'nın amacı; aday öğretmenlerin kişisel, sosyal ve meslekî anlamda yaşadıkları zorlukların üstesinden gelmelerine ve kendilerini geliştirmelerine destek olmaktır.

Aday Öğretmen E-mentorluk Programı'nın mentorlar için hedefleri şu şekildedir:

- Meslekî bilgisinin artırabilme.
- Kendine olan güvenini artırabilme.
- İşine karşı daha ilgili olabilme.
- İletişim becerilerinin geliştirebilme.
- Liderlik, öğreticilik ve rehberlik becerilerini geliştirebilme.
- Meslektaşlarıyla bilgi paylaşımında daha geniş bir ağa sahip olabilme.
- Alanda yeni olan bir öğretmene yardım etmenin sağladığı meslekî doyuma ulaşabilme.
- Deneyimsiz bir öğretmen için rol model olabilme.
- Meslekî çevrede tanınırlığını artırabilme.
- Bilgi ve iletişim teknolojilerini etkileşim amacıyla kullanmak konusundaki becerilerini geliştirmek.
- Teknolojinin eğitimde kullanımı ile ilgili olumlu inanç geliştirebilme.

Aday Öğretmen E-mentorluk Programı'nın mentiler için hedefleri şu şekildedir:

- Acemi olduğu bir işte rehberlik ve destek alabilme.
- Kendine olan güvenini artırabilme.
- İşine karşı daha ilgili olabilme.
- Hedeflerine ulaşmak için risk almak konusunda cesaret gösterebilme.
- Deneyimli bir öğretmenle meslekî konularda tartışabilme.
- Meslektaşlarıyla daha kolay iletişim kurabilme.
- Mesleğini icra ederken yaptıklarıyla ilgili geri bildirimler alabilme.
- Meslekî anlamda kendisine rol model edinebilme.
- Kişisel ve meslekî gelişimini hızlandırabilme.
- Bilgi ve iletişim teknolojilerini etkileşim amacıyla kullanmak konusundaki becerilerini geliştirebilme.
- Teknolojinin eğitimde kullanımı ile ilgili olumlu inanç geliştirebilme.

Programın Başlangıç Tarihi ve Süresi

Programın planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi altı ayda tamamlanacaktır. Bu sürenin bir ayı program hazırlıklarına, dört ayı mentor (deneyimli öğretmen) ve menti (aday öğretmen) etkileşimlerine, bir ayı ise programın değerlendirilmesine ayrılmıştır. Programın mentor-menti etkileşimleri, Temmuz-Ağustos aylarını içine alacak şekilde planlanmıştır. Başvuru yapmayı düşünen öğretmenlerin bu durumu gözden kaçırmamaları önemlidir.

Programdaki Katılımcı Roller ve Sorumluluklar

Aday Öğretmen E-mentorluk Programı'nda dört önemli rol bulunmaktadır:

Komite: Proje ekibindeki kişilerin bir araya gelmesi ile oluşturulan Komite; mentorluk programı ile ilgili strateji geliştirmek, programı planlamak, planlandığı şekliyle uygulamak ve sonuçları değerlendirmekle görevlidir. Bu süreçteki kaynakları ve kaynakların verimli şekilde kullanımını sağlamak da komitenin görevleri arasındadır. Program Komitesi: Trabzon Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü öğretim üyeleri Dr. Öğr. Üyesi Sakine ÖNGÖZ, Dr. Öğretim Üyesi Ali Kürşat Erümit, Dr. Öğr. Üyesi Yasemin KARAL; Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü ABD öğrencileri Aleyna KELLECI, Sefa ÖZMEN ve Utku AYDIN.

Koordinatör: Programın ilerlemesi sürecini yöneten ve programın hedeflerine ulaşma durumunu izleyen kişidir. Mentor ve menti başvurularının inceleyerek değerlendirmek, mentor-menti eşleştirme sürecini kolaylaştırmak, mentor ve mentilerin program hedeflerine odaklanmasının sağlamak, sürecin sözleşmelere uygun yürüme durumunu takip etmek, ortaya çıkan sorunları tespit ederek çözüm sürecini yönetmek, etik değerlerin ihlal edilmemesi ve programın işleyişiyle ilgili Komiteye düzenli geri bildirimler vermek; Koordinatörün diğer sorumluluklarıdır. Program Koordinatörü Dr. Öğr. Üyesi Sakine ÖNGÖZ'dür.

Mentor: Programa katılım şartlarını sağlayan deneyimli öğretmendir. Bu rolle programa dahil olan bir öğretmen; mentinin kişisel ve meslekî gelişimine destek olmak, sorunlarına çözüm sağlamak ve onu desteklemekle sorumludur. Mentorluğun gerektirdiği tüm rollere (öğretmen, danışman, problem çözücü, rehber, arkadaş...) bürünebilmelidir. Ayrıca mentisi ile olan ilişkisinde 'mentor olmanın gereklerini' (programın hedeflerine uygun davranmak, mentisine yeterince zaman ayırmak, erişilebilir olmak, yargılamaktan kaçınarak yapıcı geribildirimler sağlamak, mentiye saygı duymak, menti ile arasındaki etkileşimlerin gizliliğini sağlamak...) program süresince istikrarlı bir şekilde yerine getirmelidir.

Menti: Programa katılım şartlarını sağlayan aday öğretmendir. Menti olarak programa katılacak bir aday öğretmen; kendisini geliştirmek, yeni bilgi ve beceriler kazanmak konusunda istekli olmalıdır. Kendisine ait gelişim hedeflerini gerçekleştirmek konusunda sorumluluk almalıdır. 'Menti olmanın gereklerini' (öğrencilik, karar vericilik, risk alabilme, hedef belirleyicilik, iletişime açıklık, soru sorma, meraklılık...) program süresince istikrarlı bir şekilde yerine getirmelidir.

Programa Başvuru Şartları

Mentorluk programı 12 farklı branşı (Beden Eğitimi, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Matematik, Müzik, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, Sosyal Bilgiler, Teknoloji ve Tasarım ve Türkçe) kapsayacak şekilde planlanmıştır. Her branştan iki mentor (deneyimli öğretmen) ve 4 menti (aday öğretmen) programa dahil edilmiştir. Bu şekliyle

programa 24'ü mentor, 48'i menti olmak üzere toplam 72 öğretmen katılabilecektir. Ayrıca, her branş için bir mentor ve iki menti başvurusu yedek olarak tutulacaktır.

Aday Öğretmen E-mentorluk Programı'na mentor ve menti olarak başvuru yapabilmenin şartları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Mentor olarak programa başvuru şartları	Menti olarak programa başvuru şartları
<p>Beden Eğitimi, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Matematik, Müzik, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, Sosyal Bilgiler, Teknoloji ve Tasarım veya Türkçe öğretmeni olmak.</p> <p>Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak en az beş yıldır öğretmenlik yapıyor olmak.</p> <p>Trabzon il sınırları içinde bir ortaokulda görev yapıyor olmak.</p> <p>Programın gerektirdiği eğitimlere katılmak ve eşleştirileceği mentiye / mentilere destek olmak için yeterli zamana sahip olmak (Haftada 5 saat).</p> <p>Her an erişebileceği internet bağlantılı, ses ve görüntü aktarımı için gerekli donanım birimleri bulunan bir bilgisayara sahip olmak.</p> <p>Kişisel ve meslekî bilgilerinin alınması için hazırlanmış anketi eksiksiz cevaplandırmış olmak.</p>	<p>Beden Eğitimi, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Matematik, Müzik, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, Sosyal Bilgiler, Teknoloji ve Tasarım veya Türkçe öğretmeni olmak.</p> <p>Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak bir yıldan az bir süredir öğretmenlik yapıyor olmak (Yeni atanmış ve henüz okulunda göreve başlamamış aday öğretmenler de dahildir).</p> <p>Program kapsamındaki etkinliklere katılmak ve program etkinliklerini yerine getirmek için yeterli zamana sahip olmak (Haftada 5 saat).</p> <p>Her an erişebileceği internet bağlantılı, ses ve görüntü aktarımı için gerekli donanım birimleri bulunan bir bilgisayara sahip olmak.</p> <p>Kişisel ve meslekî bilgilerinin alınması için hazırlanmış anketi eksiksiz cevaplandırmış olmak.</p>

Başvuru İşlemleri

Proje takvimine göre bir aylık hazırlık aşaması çalışmaları yapılmaktadır. Bu kapsamda Aday Öğretmen E-Mentorluk Programına ait dijital platformun geliştirilmesi çalışmaları devam etmektedir. Ancak başvuruların alınması için platformun hizmete açılması beklenmeyecektir. Başvuru işlemleri <https://akademi.trabzon.edu.tr/> adresi üzerinden gerçekleştirilebilir.

Başvuruların Değerlendirilmesi

Başvuru süresince kayıt yaptırmış olan öğretmenlerin özellikleri (kişisel özellikleri, meslekî deneyimi, teknolojik yeterlilikleri, lisansüstü eğitim yapmış olmaları...) incelenerek Program Komitesi tarafından en uygun olduğu düşünülen kişiler Mentor

olarak seçilecektir. Menti seçimi ise gönüllü aday öğretmenlerin başvuru sırasına göre program başvuru şartlarını sağlayanlar arasından belirlenecektir (Teknoloji erişimi ve programa devam konularında sorun olması halinde başvuru sırası bir öncelik olmaktan çıkacaktır).

Mentor ve mentiler, programa kabul edildikten sonra kendileri için hazırlanan Aday Öğretmen E-Mentorluk Program sözleşmesini imzalayarak resmî olarak sürece dahil olurlar. Bu sözleşmeler; programın işleyişi, roller ve sorumluluklarla ilgili kuralları içermektedir.

Katılımcılara Ödeme Yapılması

Programda mentor öğretmenler 'hizmet veren', menti öğretmenler ise 'hizmet alan' konumundadır. Mentorluk felsefesi bütünüyle gönüllülük esasında dayandığından ve mentorların gelişimini de sağladığından, birçok resmî programda mentorlara ödeme yapılmadığı görülmektedir. Aday Öğretmenlik E-Mentorluk Programı'na katılım için de gönüllülük esastır ve üniversite öğretim üyeleri tarafından mentor öğretmenlere yönelik çevrimiçi etkinlikler ve seminerler düzenlenecektir. Ancak, TÜBİTAK'a sunulan proje öneri metninde, mentor öğretmenlerin programla ilgili olası harcamalarında kullanmaları amacıyla haftada beş saat ders ücreti ödenmesi teklif edilmiştir. İlgili TÜBİTAK çağrısında bütçe, projenin kabulünden sonra görüşüldüğünden bu süreç henüz tamamlanmamıştır. Çıkacak kararda, proje bütçesine uyulabileceği gibi, önerilenden farklı bir ödeme olasılığı da bulunmaktadır. Bu bağlamda mentorlara ödeme yapılıp yapılmayacağı, yapılacaksa miktarın ne olacağı hususu, TÜBİTAK bütçe görüşmeleri sonucunda netlik kazanacaktır. Alınan karar Proje Yürütücüsüne iletildiği anda gerekli bilgilendirme yapılacaktır.

Mentor-Menti Eşleştirmesi

Bir mentorluk programının başarısında doğru mentor-menti çiftlerinin bir araya getirilmesinin payı büyüktür. Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı ile ilgili planlamalar yapılırken, bu konu başlı başına ele alınmış ve üzerinde titizlikle çalışılmıştır. Türkiye'nin yedi coğrafî bölgesinden, 16 farklı branştaki 124 aday öğretmene uygulanan anketin sonuçları ve bilimsel yayınlardan elde edilen bilgiler bir arada değerlendirilerek; eşleştirme ile ilgili kararlar alınmıştır. Buna göre Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı'na kabul edilen mentor ve mentiler arasındaki eşleştirme süreci şu şekilde işleyecektir:

- Mentorlar, bir mentor havuzunda tutulacak; mentiler, tüm mentorlarla ilgili tanıtıcı bilgilere erişebilecektir.
- Bir mentor en fazla üç menti ile eşleştirilebilecektir. Bununla ilgili karar mentorun nitelikleri (mentorluğa ayrabileceği zaman, kişisel özellikleri, teknolojik yeterlilikler,...) dikkate alınarak Program Koordinatörü tarafından verilecektir.
- Koordinatör mentor ve menti bilgilerini inceleyerek uygun çiftler konusunda öneri verebilecektir. Ancak son karar mentiye ait olacaktır. Menti, önerileri değerlendirerek mentorunu kendisi seçebilecektir.

- Mentor ve mentiler aynı branştan olacaktır. Ancak mentinin ihtiyaç duyması durumunda farklı branştan ikinci bir mentorla daha eşleştirmesi yapılabilecektir.
- Mentor-menti eşleştirmeleri yapıldıktan sonra iki hafta içinde eşlerin ayrılma hakkı olabilecektir. Ayrılma ile ilgili şartlar mentorluk sözleşmesinde yer alacaktır.

Mentor-Menti Etkileşimi

Program, elektronik mentorluk (e-mentorluk) modeline uygun planlanmıştır. Programın COVID-19 salgın dönemine denk gelmesi sebebiyle bu model özellikle tercih edilmiştir. Koordinatör, mentorlar ve mentiler arasındaki etkileşimin tek bir arayüzde toplanması için Aday Öğretmen E-Mentorluk Platformu geliştirilmektedir. Çevrimiçi etkileşim alanlarını içerecek olan bu platform, mentor ve mentiler için temel etkileşim alanıdır. Ancak telefon, anlık mobil mesajlaşma uygulamaları, e-posta, sosyal ağ benzeri web araçları da mentor tarafından etkileşim sürecine dahil edilebilir. Ayrıca e-mentorluk modeli, yüzyüze görüşmeye engel değildir. Program süresince salgın ile ilgili gelişmeler ve mentinin gereksinimleri değerlendirilerek, bazı etkinliklerin yüzyüze gerçekleştirilmesi mümkün olabilir. Bunun kararını her bir mentor-menti çifti kendisi verebilecektir.

Program resmî olarak başladıktan sonra her mentor-menti çifti Komisyon tarafından hazırlanan aylık etkinlik listesinden seçimler yaparak etkileşim amaçlı kullanabilecektir. Bu etkinliklerden bir bölümü tüm mentor-menti çiftleri tarafından uygulanması gereken zorunlu çalışmaları kapsamaktadır. Bazıları ise seçimlik etkinliklerdir. Zorunlu ve seçimlik etkinliklerin yanı sıra mentorlar, program hedefleri dışına çıkmadan, mentilerinin gereksinimleri doğrultusunda etkinlik önerisi hazırlama hakkına sahiptir. Önerilen etkinlik, Koordinatör onayı sonrasında uygulamaya koyulabilecektir.

Katılım Belgesi

Programı başarıyla tamamlayan mentor ve mentilere, katılım belgesi verilecektir.